

Müsbet hareket, kudret topuzundan uzak durmak, nasihat nuruna sarılmaktır

Ahmet Battal

Prof. Dr. Turgut Özal Üniversitesi

Farklarımız bazen kızgınlık ve kavga sebebi olabiliyor. Oysa bu dünyada “bir”den “çok” oluyoruz ve farklılaşıyoruz. İşte, o yüzden birbirimizi hoş görebilmemiz aslında çok önemli bir prensiptir. Farklılıklarımız zenginliğimiz olabilir.

Şunu söyleyebilirim ki, bir imtihan dünyasında yaşıyoruz. Aslında bizim bir imtihanımız olan farklılıklarımızı gereğinden fazla abartmazsak imtihanı kazanabiliriz. Bu farklılıklar gerek toplumda kültürel ve etnik farklılıklar gerek inanca ait farklılıklardır ve bu dünyaya tahammül etmenin de bir gereğidir. İnsan olmanın gereği olan “teklif”i; yani mükellef olmak denilen, sırr-ı teklif denilen yükü, sınavı, sınav sorusunu yüklenmenin; o soruyu okumaya ve cevaplamaya çalışmanın da bir gereğidir. Farklıyla dost olmak zordur, ama başarabilirsek güzeldir. Bu millet, bu ümmet yüzlerce yıldır bunu başarmışken, maalesef son üç yüz yıldır İslam dünyası farklılıkları bir arada tutmayı başaramamıştır. Önümüzde bunu başaran çok güzel örnekler vardır; hem kendi mazimiz, Osmanlı, Endülüs ve benzeri devletler hem de modern çağda Avrupa Birliği ve ABD gibi devletler farklılıkları bir arada yaşatmayı becermiş olan güzel örneklerdir. Onların güzel yönlerinden de dersler alarak, ama bilhassa bugün burada bulunmamızın sebebi olan Risale-i Nur Külliyyatı’nda yer alan çok güzel cümlelerden de ders alarak bir arada yaşamayı başaracağız. Bu nedenle ümitliyiz. O cümlelerden birisi şudur: Bediüzzaman diyor ki: “Komşuluk, dostluğun komşusudur.” Bunu şu bağlamda söylüyor: “Ermenilerle ve diğer azınlıklarla biz Müslümanlar nasıl olacak da aynı toplumda bir arada yaşayacağız ve aynı haklara sahip olacağız. Haklarda eşitlik mümkün müdür?” sorusu bağlamında bunu söylüyor. Diyor ki “evet mümkündür.” Çünkü Allah katında üstün olup olmadığımız, ahirete ait bir meseledir. Bu dünyada hukuk açısından, devlet açısından bakıldığında hepimiz eşitiz, eşit olmalıyız. Eğer “Ben inanıyorum, o halde üstünüm” iddiasını ahiretten bu dünyada almaya kalkarsanız, dünyayı cennet yapmayız. Tam tersine bazılarını dünyayı Cehenneme çeviririz. O yüzden üstünlüğümüzü göstermenin, görmenin tek ve doğru yeri ahirettir.

Sabretmek beklemek ve başkasının hukukunu ihlal etmeden kendi hukukumuzu da muhafaza ederek beklemektir. Bizler yaşadığımızı bu dünyada farklılıklarımızın Doğu’nun, Batı’nın farklılıklarının aslında ciddi

anlamda farklılık olmadığını çok kolaylıkla fark edebiliriz. Bakın güneşe Doğu'ya doğuyor da Batı'ya doğmuyor mu? Bakın güneşe, Batı'dan batıyor da Doğu'da batmıyor mu? Önemli olan güneşin doğduğu her yerde baharın güzelliklerini ve bahar sayfasında Allah'ın güzel isimlerini okumak ve o isimlerin tecellileriyle mutlulukla dolmaktır. İşte o güzel sayfaları okuyabilen her insan, sayfanın yazarı karşısında vazifesini yerine getirmiş demektir. Bahar sayfasını yaratan, yazan Allah'ın o sayfada yazdıklarını okuyabilen insanın okuyamayan insanlara söyleyebileceği tek şey “keşke siz de okusanız” demek olabilir. “Sen nasıl olur da okuyamazsın. Sana haddini bildireceğim.” demeye kalkmak, insanların dünyasını cehenneme çevirmeye kalkmak, hiçbirimizin hakkı ve haddi olmamalıdır. O halde birbirimizle ilişkiler açısından üstün değiliz. Devlet karşısında birbirimize nazaran üstün değiliz. Ama inançlarımızda farklılıklarımız elbette olabilir. Bunları birbirimizi etkilemek üzere ortaya koymamızda hiçbir mahsur yoktur. Bir arada yaşamak eğer baskıyla ve zulümle olursa, maalesef devleti zorba, vatandaşı da mahkum ve mağdur eder. Eğer bir arada yaşamak demokratik ortamda, demokrasiyle, yani gönüllü olarak, yani ihlas ve samimiyetle olursa; devleti ideolojiden uzak bir devlet ve vatandaşı dilediği zaman iktidara dilediği zaman muhalefete taraf olabilen özgür fertler yapar.

Bir arada yaşamının temel ilkelerinden birini demokrasiyi benimsemiş olarak görüyorum. Maalesef iktidara taraf olmanın kolay olduğu; ama muhalefete taraf olmanın zor olduğu ülkelerde yaşayan Müslümanlar ne yapacağını bilemez bir halde yaşıyorlar. Oysa demokrasiyi gerçekten yaşıyor olsaydık, özümsemiş olsaydık, her şeyden önce gıybetin günah olduğunun farkına varırdık. Demokrasi, gıybeti günah haline getiren rejimin adıdır. Bir ülkede demokrasi yoksa, yönetimler kendilerine yapılan eleştirileri duymak istemiyorlarsa, yönetilenlerin kendi kendilerine konuşması, yanındakine fısıldaması gıybet de olsa günah sayılmaz. Ne zamanki yönetenler “Söyleyeceklerini bana söyle, buyur, muhalefetine hazırım ve dinliyorum” derse, işte o zaman o ülkede gıybet günah olur; çünkü demokrasi gıybeti günah haline getiren rejimin adıdır.

Demokrasiyi toplumsal hareketleri meşru dairede olmak kaydıyla, sivil itaatsizlik boyutuna kadar taşıyacak olan ve muhalefeti örgütlenme imkanından mahrum etmeyecek olan rejim olarak gördüğümüzde, aslında demokrasinin kalpten başlayan bir hareket olduğunu anlamış oluruz. Gerçekten insan önce nefesine muhalefet etmeyi başarabilmelidir. Bunu başaramayan insan, ailede demokrasiyi başaramaz. Eşinin, evladının kendisine yaptığı muhalefete haklı bir değer verme imkanından mahrum kalır. Oysa “ben tek doğruyu yapıyorum, mutlaka doğruyu yapıyorum.” demeyen insan, önce nefesine karşı muhalefeti başaran insan, elbette ailede de muhalefetli bir toplumsal yapıyı, küçük bir çekirdeği kurmuş ve o çekirdeğin büyümesiyle ortaya çıkacak olan cemaatlerde, cemiyetlerde, toplumsal dokularda, katmanlarda muhalefetli yönetim anlayışı yaygınlaşmış olur. Bunun nihai aşaması elbette devletin bir üst yapı kurumu olarak demokrasiyle yürütülen, yani muhalefetin meşru olduğu bir yapı ve yönetim modeli haline gelir.

Bize düşen elbette kalp kırmamaktır, kafa kırmamaktır. Fikirlerimizi ve düşüncelerimizi başkalarıyla paylaştıktan sonra, fikirlerimizin eleştirilme-

Bir arada yaşamak eğer baskıyla ve zulümle olursa, maalesef devleti zorba, vatandaşı da mahkum ve mağdur eder. Eğer bir arada yaşamak demokratik ortamda, demokrasiyle, yani gönüllü olarak, yani ihlas ve samimiyetle olursa; devleti ideolojiden uzak bir devlet ve vatandaşı dilediği zaman iktidara dilediği zaman muhalefete taraf olabilen özgür fertler yapar.

*ediüzzaman'ın
müsbet
hareketinin diğer
bir manası; kudret
topuzundan
uzak durmak,
nasihat nuruna
sarılmaktır. İki
elim var, yüz elim
de olsa nasihat
nuruna yeter;
kudret topuzuna
el atacak elim yok,
demektedir.*

sine, karşı fikirler geliştirilmesine hazır olmaktadır. Demokrasinin içselleştirilmesi, bu demektir. Eğer biz bunu yapabilirsek, demokrasiyi meşveret ve istişare prensipleri olarak işletebilirsek, bir sonraki halkada Türkiye toplumu katmanlarıyla meşverete yönelecektir. Demokrasiyi hakıyla yaşayacak, şurayı tesis etmiş olacaktır. Bir sonraki aşamada İslam dünyası gerçekten demokrasiyle barışıp, özgürlükleri hak ettiği biçimde yaşayan bir topluluğa dönüşmüş olacaktır ve inşallah ardından dünyanın ikinci Asr-ı Saadeti gelmiş olacaktır.

Bediüzzaman “Bizim vazifemiz müsbet hareket etmektir, menfi hareket değildir.” diyor. Cümlelerin anlamı çok nettir: Kafa kırmayacağız, kalp kırmayacağız. Devamında gelen cümle “rıza-yı İlahiye göre sırf hizmet-i imaniyeyi yapmaktır. İnsanların imanını kurtarmaya çalışmaktır. Ve vazife-i ilahiyeye karışmamaktır.” şeklindedir. Akla gelen soru şu: Bu iki cümle iki ayrı paragraf olarak yazılmamış, birbirinin devamı olan iki cümle... O halde iki cümle birbiriyle alakalı... Peki alaka nedir? Allah'ın işine karışanlar müsbet hareket edemezler. Hedefe kilitlenip “Her ne olursa olsun hedefe ulaşacağım!” diyenler, “hedefe ulaştıran her yol mübahdır” anlayışına giderek maalesef yaklaşır. Din adına bir çok yanlışlığı sergilemeye başlarlar. Bugün İslam dünyasının içinde bulunduğu problemlerin ana sebebi bu iki hüküm arasındaki bağı doğru kuramamış olmaktan kaynaklanmaktadır.

Bediüzzaman burada büyük bir ders veriyor: Müsbet hareket edin, bunun şartı da Allah'ın işine karışmamaktır. Siz vazifenizi yapın, ama Allah'ın işine, neticeye karışmayın. Netice Allah'a aittir. Neticeye karışmaya kalkarsanız çok ciddi hatalar yapabilirsiniz.

Müsbet hareket etmek, ikinci olarak, “Hiçbir günahkâr başkasının günahını yüklenmez” ayetine riayet etmektir. Kur'an-ı Kerim'de birçok yerde geçtiğini gördüğümüz bu ayet Risale-i Nur Külliyyatı'nda en sık atıf yapılan ayetlerden birisidir. Ayete göre “hiç bir günahkâra başkasının günahı yüklenmez, yüklenmemeli.” Yani suç ve ceza şahsi olmalı. Buradan çıktıkten sonra çevrenizdeki Müslümanlara, Kur'an'ı biliyorum diyen insanlara böyle bir ayetin varlığını sorunuz. Yüzde kaçını biliyor acaba? Daha da vahimi, bu ayeti bilenlerin yüzde kaçını günlük hayatında bu ayete uygun bir hükümlerle yaşıyor. Kurunun yanında yaşı yakanları mı isterseniz, bir hatası yüzünden mümin kardeşlerini yerin dibine batıranları mı istersiniz, bir yanlış yüzünden bir cemaati düşman ilan edenleri mi istersiniz, bir hatası yüzünden bir iktidarı tümünden yıkalım gitsin diyen anarşistleri mi istersiniz...? Memleketimiz ve tüm İslam alemi “Vela teziru...” prensibine had safhada muhtaçtır.

Benim teklifim şudur: Diyanet İşleri Başkanlığı tez zamanda bir irşad kampanyası açmalıdır. Yarışmalar yapmalı ve ödüller vermeli ve kurunun yanında yaşı da yakmayı yasaklayan Kur'an'ın bu kanun-u esasisini, anayasa prensibini bu topluma öğretmeli ve özümsetmelidir. Bunu Diyanet yapmıyorsa siz yapacaksınız. Birileri yapmalı. Bugüne kadar bunlar yapılmış olsaydı, hakıyla yapılmış olsaydı çok konumda olurduk.

Bediüzzaman'ın müsbet hareketinin diğer bir manası; kudret topuzundan uzak durmak, nasihat nuruna sarılmaktır. İki elim var, yüz elim de olsa nasihat nuruna yeter; kudret topuzuna el atacak elim yok, demektir. Kudret topuzunun manası şudur: Milletvekili çoğunluğunu ele geçirerek,

Parti kurarak, kurulmuş bir partiyi ele geçirerek iktidar olmaya çalışmak. Bediüzzaman'a göre, bugünün şartlarında müsbet iman hizmetinin vasıtası, yöntemi bu değildir. İkinci olarak; siyasî iktidarı, meclis çoğunluğunu ele geçirmek değilse de bürokratik iktidarı ele geçirerek devlet bürokrasisi vasıtasıyla dine hizmet etmeye çalışmak da Bediüzzaman'a göre bir tür topuzculuktur. Nurcunun, nasihatçinin işi değildir. Bu zamanda dindar insanın da bundan uzak durması lazım. Üçüncü olarak, toplum üzerinde bir biçimde baskı oluşturan gazete tirajı dahi bir tür topuzdur. Basın 4. kuvvettir. Bu kuvveti kötüye kullanmak anlamında okunmayan gazeteler satmak, seyredilmeyen TV'lere yatırım yapmak, seyredilmeyen Tv'leri seyrediliyormuş gibi göstermek, gerek iktidar kaynaklarıyla gerek başka imkanlarla, bilhassa dış kaynaklarla onları destekleyerek güya tiraj kuvvetiyle, tiraj topuzuyla bir iktidar elde ederek toplumu yönlendirmeye kalkmak, aslında bu dahi ihlas ve samimiyete zıttır ve Nurculuğa ve nasihatçiliğe uymayan bir harekettir.

Son olarak, Bediüzzaman asayiş muhafazayı netice veren müsbet iman hizmetinden bahsediyor. Şunu soruyor: Allah'a ve ahirete inanmayan on kişiyi mi, Allah'a ve ahirete inanan bin kişiyi mi daha kolay idare edersiniz? Bu akşam Anadolu yakasında bir yerde buradan belki elli kat daha büyük bir grubun olacağı bir toplantı olacak. Derbi diyorlar ona... Şu anda bütün İstanbul'daki devlet görevlilerinin derdi, o futbol maçında milletin itiş kakışını engellemektir. Peki niye burada böyle bir endişe yok da niye orada var? Cevabı son derece açıktır. Kuvvetli imana sahip olan insan hürriyeti öyle anlar öyle yaşar ki, ne kuvvetiyle kimseye zulmeder, ne de kuvvetsizliği yüzünden başkasına boyun eğer. Sizler imanın kuvvetine sahip ve başkasının zulmüne boyun eğmemeye söz vermiş insanlar olarak bu imanınızı ve bu ümidinizi muhafaza ediniz.

*Bediüzzaman
asayiş
muhafazayı netice
veren müsbet
iman hizmetinden
bahsediyor.
Şunu soruyor:
Allah'a ve ahirete
inanmayan on
kişiyi mi, Allah'a
ve ahirete inanan
bin kişiyi mi
daha kolay idare
edersiniz?*